

ДАЙДЖЕСТ НОВИН

ПОДАТКИ | ТЦ | ОБЛІК | ПРАВО

31.07.2023

[KEYNAS GROUP](#) об'єднує експертів з податків, обліку, трансфертного ціноутворення та права. Ми допомагаємо міжнародним та українським компаніям стабільно розвиватися та комплексно вирішувати різні задачі бізнесу не лише в Україні, а й за її межами, завдяки участі у міжнародній асоціації TAG Alliances®.

[TAG Alliances®](#) одна з найбільших у світі асоціацій незалежних юридичних, бухгалтерських та професійних фірм.

Дайджест підготовлений експертами KEYNAS GROUP з метою інформування про деякі особливості ведення діяльності в Україні. Дайджест містить вибірккову інформацію з урахуванням нашої основної спеціалізації та окремих практичних ситуацій.

[ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА](#) включають новації, які вимагають оперативного реагування. Інші актуальні зміни, роз'яснення та особливості нарахування податків та ведення бухгалтерського обліку розміщено у відповідних тематичних розділах.

[ДУМКА ЕКСПЕРТІВ](#) ґрунтується на реальних кейсах, які виникають в щоденній діяльності бізнесу. Це особиста позиція експертів KEYNAS GROUP, яка за будь-яких обставин не має сприйматись користувачами як спонукання до конкретних дій або порушення законодавства.

[СУДОВА ПРАКТИКА](#) вибірково фокусує увагу на ключових судових рішеннях по важливим поширеним питанням.

Будь-яка інформація у Дайджесті надає лише загальне уявлення про поточні події та ситуації, її не слід сприймати як професійну та вичерпну консультацію. Для прийняття будь-яких практичних рішень рекомендуємо отримати індивідуальну консультацію з урахуванням конкретних обставин та особливостей вашої ситуації.

ЗМІСТ

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА	5
Скасування воєнних пільг	5
e-ТТН: з коли?	5
Обов'язкова реєстрація в Єдиній судовій системі	6
ПОДАТОК НА ПРИБУТОК	6
Офіс у квартирі: податкова амортизація	6
Дивіденди за період перебування на єдиному податку	6
Виплата роялті резиденту «Дія Сіті»	7
Амортизації ОЗ під час простою бути	7
ПДВ	7
Автоматична реєстрація в ЄРПН податкових накладних	7
Блокування помилкової податкової накладної	8
Дата складання ПН з типом причини «15»	8
Дата складання РК у разі розбіжностей в коді УКТ ЗЕД	8
Хто подає документи на розблокування мінусового РК	8
Імпортні товари в Додатку 5	9
ПДФО, ВЗ та ЄСВ	9
Продаж криптовалюти	9
ЄДИНИЙ ПОДАТОК	9
Переуступка права вимоги єдинником	9
АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ	9
Підписання податкової звітності у разі відсутності посадових осіб	9
Неподання фінансової звітності з аудиторським звітом	10
ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД	10
Пеня на незначний залишок валютної операції	10
РРО	10
Продаж товарів через Нову Пошту (ІПК)	10
ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ	11
Звіт у розрізі країн МГК за 2022 рік	11
ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ	11
Заява про звільнення електронною поштою	11
Працівник виконує обов'язки керівника на час його хвороби	11
Надурочні роботи під час воєнного стану	12
ДУМКА ЕКСПЕРТІВ	12
Облік надзвичайних витрат	12
Купівля послуг, підписок, ліцензій на іноземних он-лайн платформах	12
СУДОВА ПРАКТИКА	14
Верховний суд нагадав про принцип індивідуальної відповідальності платника податків	14
КОНТАКТИ	15

ВАЖЛИВІ ЗМІНИ ЗАКОНОДАВСТВА

Скасування воєнних пільг

[Закон про скасування воєнних пільг](#) опубліковано. Всі зміни набувають чинності з 1 серпня 2023р. Нагадаємо про основні з них:

1. Скасовується система 2% єдиного податку, врегульовуються правила переходу на інші системи оподаткування.
2. Мораторій на документальні перевірки залишається чинним, з урахуванням такого:
 - дозволеними залишаються документальні позапланові перевірки за окремими підставами їх проведення;
 - планові перевірки до кінця воєнного стану проводяться виключно щодо суб'єктів господарювання у сфері виробництва та/або реалізації підакцизної продукції, у сфері грального бізнесу, та тих, які надають фінансові, платіжні послуги.
3. До кінця воєнного стану в разі, якщо платник сплатить донараховану за результатом перевірки суму податків чи ЄСВ протягом 30 днів - він звільняється від штрафів і пені, нарахованих на таку суму.
4. У період з 1 серпня 2023 р. і до кінця воєнного стану встановлюється мораторій на проведення документальних перевірок з питань сплати ЄСВ.
5. Відновлюються терміни надання контролюючими органами індивідуальних податкових консультацій та розгляду скарг платників податків на рішення контролюючих органів.
6. Відновлюються терміни надання платниками податків відповідей на запити контролюючих органів.

Більше подробиць по змінам та нюансам їх практичного застосування – в [Інформаційному листі від ДПС](#).

е-ТТН: з коли?

Поки що на рівні законодавства не визначена дата, з якої е-ТТН стануть обов'язковими. Раніше в ЗМІ фігурувала планова дата 01.08.2023р.

В [інформаційному повідомленні](#) на офіційному сайті Порталу проекту «Електронна товарно-транспортна накладна» зазначено, що Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України **ухвалило рішення відтермінувати запровадження обов'язкового використання е-ТТН**.

У цьому році використання е-ТТН буде на добровільних засадах. Інформація щодо обов'язкового запровадження е-ТТН буде відома після узгодження термінів прийняття проекту змін до Закону України «Про автомобільний транспорт» ([№6534 від 20.01.2022](#)).

Отже, як мінімум до кінця 2023 року е-ТТН **не будуть** обов'язковими.

Обов'язкова реєстрація в Єдиній судовій системі

20 липня набув чинності [Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обов'язкової реєстрації та використання електронних кабінетів в Єдиній судовій інформаційно-телекомунікаційній системі або її окремій підсистемі \(модулі\), що забезпечує обмін документами»](#).

Такі зміни направлені на забезпечення розвитку електронного судочинства з урахуванням світових стандартів у галузі інформаційних технологій, його інтегрування в національну інфраструктуру електронного врядування через, зокрема, впровадження сучасного електронного діловодства в суді, електронного ведення справ, електронних комунікацій із судом, кабінету судді та кабінету учасника процесу.

Положення Закону вводяться в дію поетапно. Так, для юридичних осіб приватної форми власності в цивільному та адміністративному судочинстві наявність електронного кабінету в ЄСІТС буде обов'язковою через 7 місяців з дня опублікування Закону.

До того часу можна реєструвати свої електронні кабінети в ЄСІТС або її окремій підсистемі, що забезпечує обмін документами, в добровільному порядку.

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК

Офіс у квартирі: податкова амортизація

Головне управління ДПС у м.Києві [проінформувало](#), що використання житлових будівель для виробничих цілей потребує офіційного переведення їх до нежитлового фонду.

Якщо цього не зроблено, то необоротний актив житлового фонду буде розглядатися податківцями в якості «невиробничого основного засобу». Амортизація на такий основний засіб у податковому обліку відповідно до п.138.3 ст.138 ПКУ не нараховується.

Дивіденди за період перебування на єдиному податку

Як зазначається у [роз'ясненні](#) з ресурсу ЗІР, у разі виплати дивідендів за період перебування на спрощеній системі оподаткування платник податку на прибуток сплачує авансовий внесок з податку на прибуток, розрахований з усієї суми дивідендів, що підлягають виплаті. При цьому сума дивідендів, що підлягає виплаті, не зменшується на суму авансового внеску.

Водночас, платник податку має право зменшити податкове зобов'язання з податку на прибуток у Податковій декларації з податку на прибуток підприємств на суму сплаченого протягом податкового (звітного) періоду авансового внеску з податку на прибуток при виплаті дивідендів, а у разі якщо сума авансового внеску перевищує суму нарахованого податкового зобов'язання з податку на прибуток за такий період, то сума такого перевищення переноситься у зменшення податкових зобов'язань наступних податкових періодів до повного його погашення.

Виплата роялті резиденту «Дія Сіті»

В ресурсі ЗІР податківці [вказали](#), що у разі сплати роялті на користь резидента Дія Сіті – платника податку на особливих умовах, платник податку на прибуток повинен збільшити фінансовий результат до оподаткування відповідно до абзацу шостого пп.140.5.7 ПКУ. Цей пункт передбачає коригування, якщо роялті нараховані на користь юридичної особи, яка відповідно до ПКУ звільнена від сплати податку на прибуток чи сплачує податок на прибуток за ставкою іншою, ніж встановлена в п.136.1 ПКУ.

Нагадуємо, що згідно з п.136.8 ПКУ під час провадження діяльності резидентами Дія Сіті – платниками податку на особливих умовах ставка податку встановлюється у розмірі 9 відс. бази оподаткування, визначеної відповідно до положень п. 35.2 ПКУ.

Амортизації ОЗ під час простою бути

У відповідь на питання, чи підлягають амортизації у податковому обліку ОЗ, які тимчасово не використовуються у господарській діяльності у зв'язку з простоєм або до ОЗ немає доступу через їх перебування на територіях на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих збройними формуваннями рф, податківці в ресурсі ЗІР [відповіли](#) наступне.

Не підлягають податковій амортизації відповідно основні засоби, не призначені для використання в господарській діяльності платника податку (невиробничі), а також ті, що знаходяться на консервації.

Якщо ОЗ призначені для використання у господарській діяльності і нарахування амортизації на такі активи відповідно до правил бухгалтерського обліку протягом періоду тимчасового простою не припиняється, то такі основні засоби підлягають амортизації у податковому обліку.

У разі, якщо ОЗ, які призначені для використання у господарській діяльності, знаходяться на тимчасово окупованій території або в районах проведення воєнних (бойових) дій, та нарахування амортизації такого активу відповідно до правил бухгалтерського обліку не припиняється, то такий ОЗ може амортизуватись протягом такого періоду у податковому обліку.

ПДВ

Автоматична реєстрація в ЄРПН податкових накладних

В категорії 101.18 ЗІР з'явилося [роз'яснення](#), в якому пояснюються останні зміни, які внесені до Порядку зупинення реєстрації податкової накладної щодо умов автоматичного розблокування податкових накладних, реєстрація яких була зупинена.

Автоматична реєстрація податкових накладних/розрахунків коригування в ЄРПН здійснюється наступного робочого дня після прийняття рішення про виключення платника податку з переліку ризикових платників.

Автоматична реєстрація податкових накладних/розрахунків коригування в ЄРПН у разі врахування таблиці даних платника податку здійснюється на п'ятий робочий день після прийняття рішення про врахування таблиці даних платника.

З детальнішою інформацією можна ознайомитись у повній [відповіді](#).

Блокування помилкової податкової накладної

Податківці пояснили, чи подаються пояснення та копії документів з метою розблокування помилково складеної податкової накладної/розрахунку коригування ([роз'яснення](#) в категорії 101.18 ЗІР).

Вони відмічають, що в такому випадку платник податків може подати лише письмові пояснення, оскільки первинні документи щодо постачання товарів/послуг, зазначених у такій податковій накладній або первинні документи, які передбачають необхідність складання розрахунку коригування відсутні.

На нашу думку, в такій ситуації можна взагалі немає сенсу вчиняти дії щодо розблокування, а натомість потрібно просто зареєструвати правильну податкову накладну.

Дата складання ПН з типом причини «15»

Якщо продавець отримав **повну** передоплату за товар, який ще не придбано, склав та зареєстрував в ЄРПН податкову накладну за такою операцією, а на дату придбання такого товару таким продавцем ціна його придбання є більшою, ніж фактична ціна, за якою товар буде постачатися ним іншій особі, то такий продавець повинен скласти другу податкову накладну з типом причини «15» виходячи з різниці ціни придбання такого товару над його фактичною ціною постачання. Така податкова накладна складається на дату першої події за операцією з придбання товару продавцем.

Таке [роз'яснення](#) наведено в категорії 101.16 ЗІР. Як бачимо, воно стосується випадку, коли доплати за товар не очікується і продаж для продавця є збитковим.

Дата складання РК у разі розбіжностей в коді УКТ ЗЕД

Податківці [пояснюють](#) наступне: якщо після складання податкової накладної на суму отриманого авансу за товар, який надалі ввозиться на митну територію України, у митній декларації, складеній при його митному оформленні, зазначено інший код такого товару згідно з УКТ ЗЕД, ніж у податковій накладній, то розрахунок коригування до такої податкової накладної складається на дату постачання (відвантаження) такого товару на митній території України (категорія 101.16 ЗІР).

Хто подає документи на розблокування мінусового РК

Східне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків [нагадало](#), що у разі зупинення реєстрації в ЄРПН розрахунку коригування, який передбачає зменшення суми компенсації вартості товарів/послуг, пояснення та копії документів, необхідних для прийняття контролюючим органом рішення про реєстрацію розрахунку коригування в ЄРПН, подаються платником податків – **продавцем**, що зазначений у розрахунку коригування та податковій накладній, яка коригується.

Нагадуємо, що подібні питання виникають у платників ПДВ у зв'язку із тим, що обов'язок реєстрації мінусових РК покладено на покупця.

Імпортні товари в Додатку 5

Північне міжрегіональне управління ДПС по роботі з великими платниками податків [звертає увагу](#) на правила заповнення інформації про Обсяги операцій з придбання товарів/послуг у графах 6 – 9 таблиці 2 Додатка 5 до Декларації з ПДВ для імпортованих товарів.

Так от, у разі реалізації товару, який звільняється від ПДВ та який було раніше ввезено у митному режимі імпорту, при заповненні граф 6 – 9 таблиці 2 додатка 5 податківці хочуть бачити **митну вартість** товару, зазначену у відповідній митній декларації.

ПДФО, ВЗ та ЄСВ

Продаж криптовалюти

ДПС у Житомирській області [повідомляє](#), що на сьогодні криптовалюта не має визначеного правового статусу в Україні, зокрема, відсутня нормативна база для її класифікації та регулювання операцій з нею.

Враховуючи викладене, дохід, отриманий фізичною особою від продажу криптовалюти включається до загального річного оподаткованого доходу як іноземний дохід, якщо джерело виплати цього доходу є іноземним, або як інший дохід, якщо виплата доходу здійснюється фізичною особою – резидентом на території України.

При цьому оподаткуванню ПДФО та ВЗ підлягає вся сума коштів, яка отримується платником податків від операцій з криптовалютою без врахування витрат на її придбання.

ЄДИНИЙ ПОДАТОК

Переуступка права вимоги єдинником

В ресурсі ЗІР податківці [нагадали](#) про свою позицію стосовно того, що укладення платниками єдиного податку першої – третьої груп договору переуступки прав вимоги за зобов'язаннями щодо відвантажених товарів (виконаних робіт, наданих послуг) є механізмом розрахунку по правочину купівлі-продажу товарів (робіт, послуг) не у грошовій формі, а отже не дає права застосовувати спрощену систему оподаткування, обліку і звітності.

АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ ТА ЗБОРІВ

Підписання податкової звітності у разі відсутності посадових осіб

Диканська ДПІ Головного управління ДПС у Полтавській області [поінформувала](#), що у разі тимчасової відсутності (відпустки, лікарняний) керівника (директора) на сформовану податкову звітність в електронному вигляді накладаються КЕП посадових осіб, яким делеговано право підпису, шляхом направлення Повідомлення, яке прийняте контролюючим органом, у такому порядку:

- першим – головного бухгалтера;

- другим – особи, зазначеної у Повідомленні з типом підпису «Директор»;
- третім – кваліфікована електронна печатка (за наявності).

У разі тимчасової відсутності (відпустки, лікарняний) головного бухгалтера на сформовану податкову звітність в електронному вигляді накладаються КЕП керівника (директора) та кваліфікована електронна печатка (за наявності).

Неподання фінансової звітності з аудиторським звітом

Податківці в ресурсі ЗІР [нагадали](#), що платники податку на прибуток звільняються від відповідальності, передбаченої ПКУ, за неподання до 10 червня 2022 року та до 10 червня 2023 року річної фінансової звітності, яка підлягає оприлюдненню разом з аудиторським звітом, з обов'язковим виконанням таких обов'язків протягом трьох місяців після припинення або скасування воєнного стану в Україні.

ВАЛЮТНИЙ НАГЛЯД

Пеня на незначний залишок валютної операції

ГУ ДПС у Запорізькій області [нагадала](#), що якщо сума незавершених розрахунків за операцією з експорту, імпорту товарів не перевищує незначної суми (400 000 грн.), а загальна сума операції підлягає валютному нагляду, то у разі порушення граничних строків розрахунків пеня на таку незначну суму не нараховується.

Але звертаємо увагу, що це правило діє за умови відсутності ознак навмисного дроблення операцій з метою уникнення валютного нагляду.

РРО

Продаж товарів через Нову Пошту (ІПК)

В [ІПК від 04.07.2023р. №1693/ІПК/99-00-07-04-01-06](#) податківці розглянули запит щодо необхідності використання РРО ФОПом, який відправляє товар покупцям через ТОВ «Нова Пошта», а оплату отримує на свій рахунок від ТОВ «НоваПей».

В даній ІПК податківці відступили від своїх попередніх роз'яснень та вказали, що ТОВ «НОВА ПОШТА» є експедитором, а не кур'єрською службою, а тому роз'яснення ДПС щодо організації господарських взаємовідносин із кур'єрськими службами (коли обов'язок оформлення чека РРО лежить на кур'єрі) на цю ситуацію не поширюються. Тому саме продавець товару має скласти розрахунковий документ (чек від РРО/ПРРО) і надати його покупцю.

Як бачимо, податківці досі не мають сталої позиції з цього питання, адже раніше вони погоджувалися, що в описаній схемі відносин достатньо квитанції від ТОВ «НоваПей».

ТРАНСФЕРТНЕ ЦІНОУТВОРЕННЯ

Звіт у розрізі країн МГК за 2022 рік

ДПС в Івано-Франківській області [нагадала](#), що [Законом України від 20.03.2023 №2970-IX](#) запроваджено деякі зміни щодо подання Звіту у розрізі країн МГК.

Так, для резидентів України – материнських компаній МГК, які зобов'язані подавати Звіт у розрізі країн МГК, першим звітним періодом є фінансовий рік, який закінчується у період з 1 січня до 31 грудня 2022 року (абз. 5 п.53 підрозд.10 розд. XX ПКУ). Тобто граничним терміном для подання Звіту у розрізі країн МГК для материнських компаній є 31.12.2023.

Для решти платників податків, на яких покладається обов'язок подання Звіту, перший звітний період – це фінансовий рік, який розпочинається у період з 1 січня до 31 грудня року, в якому Багатостороння угода компетентних органів про автоматичний обмін звітами у розрізі країн (Multilateral Competent Authority Agreement on the Exchange of Country-by-Country Reports) набрала чинності щонайменше з однією іноземною юрисдикцією (абз. 6 п.53 підрозд. 10 розд. XX ПКУ).

ТРУДОВІ ВІДНОСИНИ

Заява про звільнення електронною поштою

Східне міжрегіональне управління Держпраці [звертає увагу](#) на те, що спосіб листування та процедура обміну документами засобами електронних комунікацій між працівником та роботодавцем повинна бути врегульована або трудовим договором, або колективним, або будь-яким документом, де зазначена відповідна можливість.

Тому, у разі відсутності попередньої згоди сторін трудових правовідносин на обмін офіційними документами засобами електронного зв'язку, заяву доцільно подати (надіслати) у паперовій формі з оригінальним підписом автора документу, оскільки направлення заяви засобами електронного зв'язку не дає можливості іншій стороні встановити справжнє волевиявлення заявника.

Працівник виконує обов'язки керівника на час його хвороби

За додаткове навантаження з виконання обов'язків тимчасово відсутнього співробітника працівнику підприємства, на підставі статті 105 КЗпП, здійснюється відповідна доплата.

Якщо ж наказом керівника передбачено тимчасове заступництво за посадою відсутнього працівника, то працівник виконує обов'язки за іншою посадою і **увільняється від виконання обов'язків за своєю посадою**. На період тимчасового заступництва зазвичай встановлюють доплату у розмірі різниці між посадовими окладами.

Отже, тимчасовий заступник, на відміну від виконуючого обов'язки тимчасово відсутнього працівника, виконує виключно чужі обов'язки, тобто на період заступництва він звільняється від виконання своєї роботи, обумовленої трудовим договором. Таке [роз'яснення](#) надано Південно-східним міжрегіональним управлінням Держпраці.

Надурочні роботи під час воєнного стану

Східне міжрегіональне управління Держпраці [пояснює](#), що роботодавець може застосовувати надурочні роботи лише у виняткових випадках, що визначаються законодавством і в частині третій статті 62 КЗпП.

Ні введення воєнного стану, ані встановлення підсумованого обліку робочого часу не надає право роботодавцю використовувати працю співробітників без обмеження тривалості робочого часу, що встановлена діючими нормами Кодексу законів про працю України і [Законом №2136](#), а також на залучення працівників до надурочних годин роботи, у випадках не передбачених законодавством.

ДУМКА ЕКСПЕРТІВ

Облік надзвичайних витрат

Війна триває. Тому багато компаній вимушені продовжувати здійснювати ряд витрат, які носять характер надзвичайних. Зокрема, це можуть бути витрати на релокацію виробництва, усунення завданих пошкоджень внаслідок ворожих атак і т.д.

Такі витрати не є типовими витратами операційної, інвестиційної або фінансової діяльності. Вони безпосередньо пов'язані із наслідками воєнних подій, а тому потребують окремого обліку.

У діючому Плані рахунків не передбачено окремих синтетичних рахунків для обліку надзвичайних витрат. Колись для цього існував рахунок 99 «Надзвичайні витрати». Зараз такі витрати відображаються у складі інших витрат на субрахунку 977 «Інші витрати». Як варіант, для цього можна відкрити й інший спеціальний субрахунок «Витрати від надзвичайних ситуацій».

Виокремлення надзвичайних витрат у окрему категорію зробить фінансову звітність більш інформативною та достовірнішою. До того ж, правильна класифікація витрат дуже важлива для коректного обрахунку показників рентабельності, які використовуються при обґрунтуванні відповідності цін контрольованих операцій принципу витягнутої руки, які базуються на показниках рентабельності.

У зв'язку з цим, рекомендуємо уважно проаналізувати характер понесених витрат та перевірити коректність їх класифікації.

Купівля послуг, підписок, ліцензій на іноземних он-лайн платформах

Більшість суб'єктів господарювання в тій чи іншій мірі зіштовхуються з необхідністю придбати он-лайн в непов'язаних з ними іноземних осіб ліцензії на певний контент, доступи до різного роду баз даних, послуги чи підписки.

Часто такі он-лайн купівлі проводяться через пов'язаних фізичних осіб, яким у різні способи в подальшому компенсуються їхні витрати, оскільки є об'єктивне розуміння, що іноземні суб'єкти не будуть підписувати акти чи формувати первинні документи у відповідності до вимог українського законодавства.,

Втім, це не завжди прийнятна опція, в тому числі з урахуванням того, що обсяг прав, який отримує фізична особа-покупець, часто не передбачає передачу нею прав своєму роботодавцеві чи третім особам.

Тож, спробуємо оцінити проблемні аспекти та моменти, на які варто звернути увагу у випадку он-лайн купівлі юридичною особою послуг/ліцензій/підписок напряду через Інтернет в іноземного суб'єкта.

Он-лайн договір без підписів. Цей момент дуже часто найбільше турбує українських суб'єктів, але він є чи не найпростішим. Українському законодавству відомі як договори приєднання, так і укладення договорів шляхом вчинення конклюдентних дій (оплати, прийняття товару). Тому, вчинення дії, з якою розміщений он-лайн текст договору пов'язує факт встановлення між постачальником і покупцем правовідносин, дає всі правові підстави вважати, що між сторонами був укладений договір. Сам по собі той факт, що цей договір існує онлайн і не містить електронних чи звичайних підписів не робить договір недійсним чи неукладеним.

Обсяг прав. Часто он-лайн договори не всі сприймають серйозно та не вчитуються в їхній зміст. Але оскільки такий документ є повноцінним договором, слід враховувати обмеження, заборони та інші умови, які регулюють користування придбаним продуктом. Особливо це актуально, коли мова йде про мультимедійний контент, який покупець планує використовувати в тій же мережі Інтернет.

Первинні документи. Іноземний суб'єкт в більшості випадків не буде підлаштовуватися під вимоги українського законодавства, а часто навіть прямої комунікації з таким суб'єктом в покупця немає. Рахунок, якщо і є, то не завжди містить ті обов'язкові реквізити первинного документа, які б дали можливість стверджувати, що він і є первинним документом. Український бізнес робив кілька спроб отримати від податкового органу роз'яснення щодо первинних документів в цьому контексті (див. наприклад ІПК ДПС від 02.07.2021р. №2611/ІПК/99-00-04-03-06), але податковий орган обмежується загальним цитуванням вимог до первинних документів.

В цьому контексті слід розуміти, що, так, питання в контролюючих органів до витрат можуть бути, але за наявності доказів реальності операції (оплат і придбаного продукту) у платника податків є правові підстави відстоювати свої витрати, оскільки звичний для всіх акт приймання-передачі це не єдиний і не виключний документ, який засвідчує здійснення операції.

Країна резидентства і організаційна форма постачальника. При встановленні взаємовідносин з іноземним суб'єктом слід пам'ятати про вимоги п.140.5.4. ПКУ, яка передбачає коригування фінансового результату, якщо нерезидент має організаційно-правову форму чи зареєстрований в юрисдикції, які входять до затверджених КМУ переліків.

Валютні строки. Зазвичай вартість он-лайн продуктів рідко перевищує обсяг операції, з якого починають застосовуватися граничні строки розрахунків за ЗЕД-контрактом. Тому, як правило, валютні строки і пеня не є актуальними для таких покупок.

Втім, якщо сума закупівлі буде перевищувати 400 тис. грн. доцільно в першу чергу провести комунікації з банком, щоб зрозуміти, які документи в кожному конкретному випадку будуть достатніми для зняття операції з контролю.

Таким чином, незважаючи на XXI століття і те, що Інтернет уже давно є невід'ємною частиною життя і бізнесу, українським суб'єктам господарювання слід тримати в фокусі ряд аспектів **та в кожній конкретній ситуації оцінювати можливість та доцільність здійснення он-лайн купівлі у відповідного іноземного суб'єкта.**

СУДОВА ПРАКТИКА

Верховний суд нагадав про принцип індивідуальної відповідальності платника податків

Податковий орган за результатом перевірки товариства дійшов висновку, про фіктивність господарських операцій з іншими підприємствами на підставі відомостей з автоматизованих інформаційних систем баз даних контролюючих органів про не встановлення їх місцезнаходження, відсутність трудових ресурсів, виробничо-складських приміщень, іншого майна, необхідного для здійснення задекларованих господарських операцій, крім цього, директор та засновник цих підприємств допитаний як свідок у межах кримінального провадження, де заперечує свою причетність до фінансово-господарської діяльності підприємств, зокрема й підписання будь-яких первинних документів.

З цього приводу [Верховний суд у Постанові від 19.06.2023р. по справі № 810/1577/17](#) зазначив, що норми податкового законодавства не визначають обсяг матеріальних та/або трудових ресурсів платника під час здійснення господарської діяльності як критерій правового статусу платника щодо отримання преференції у формі податкової вигоди. Саме собою невиконання контрагентами своїх податкових обов'язків і неприсутність їх за місцезнаходженням не можуть вказувати на відсутність ділової мети та/або на обізнаність платника з протиправним характером діяльності його контрагентів та відповідно недостовірності задекларованих даних податкового обліку платника податків. Лише сукупність цих обставин підтверджує висновок про реальність або неможливість фактичного проведення господарських операцій.

Таким чином, виходячи з принципу індивідуального застосування відповідальності за порушення правил оподаткування, негативні наслідки, зокрема у вигляді позбавлення права на формування витрат, можуть бути застосовані саме до того платника податків, який їх припустився, а не до іншої особи.

<https://reyestr.court.gov.ua/Review/111663157>

КОНТАКТИ

Департамент клієнтського сервісу

tetiana.potapenko@keynas.com

+38 (067) 468 36 20

mariia.khomenko@keynas.com

+38 (067) 464 35 95

Департамент консалтингу

sergii.kucherenko@keynas.com

Юридичний департамент

maksim.zhukov@keynas.com

04119 Україна, м. Київ,
вул. Білоруська, буд. 36А, оф. 204

+38 (067) 523 89 00

info@keynas.com

www.keynas.com

www.tagalliances.com